

บทที่ 2

อรรถศาสตร์กับศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ผู้ที่สนใจศึกษาวิชาอรรถศาสตร์ไม่ได้มีเพียงนักภาษาศาสตร์เท่านั้น แต่ยังมีนักปรัชญา นักมนุษยวิทยา นักจิตวิทยา นักตรรกวิทยาและอื่นๆ แต่นักภาษาศาสตร์จะเป็นผู้ที่ใกล้ชิดที่สุดกับอรรถศาสตร์ และมีผู้ที่อยู่ในสาขาอื่นๆ ที่มีใช้ภาษาศาสตร์ หรืออรรถศาสตร์ ก็จะมีเป้าประสงค์ในการศึกษาอรรถศาสตร์แตกต่างไปจากนักภาษาศาสตร์หรือนักอรรถศาสตร์ ดังนั้นวิธีการศึกษาและการแบ่งขอบเขตของอรรถศาสตร์จึงแตกต่างกันไป การอธิบายเพื่อชี้แจงให้เห็นความแตกต่างของศาสตร์อื่น ๆ ในการเรียนอรรถศาสตร์ ก็ยากที่จะอธิบายให้เห็นความแตกต่างอย่างชัดเจน ตัวอย่าง นักปรัชญาบางคนมีความคิดว่า ปัญหาต่างๆ ในทางปรัชญาจะได้รับการแก้ไขโดยการศึกษาภาษาโดยทั่วไป (ordinary language) ในทางปรัชญา ปัญหาของการมองว่าสิ่งใดดีสิ่งใดเลว สิ่งใดถูกสิ่งใดผิด ก็จะสามารถทำได้โดยการพิจารณาทางด้านจริยธรรมและคุณธรรม โดยการที่เรานำคำ “good” ไปใช้ในกรณีต่างๆ และปัญหาที่จะเกิดจากคำ “good” ก็จะอยู่ที่การนำคำ “good” ไปใช้แล้วทำให้เกิดปัญหาในการให้ความหมาย การนำเอาคำ “good” ไปใช้แล้วทำให้เกิดปัญหานี้แหละที่ทำให้ให้นักภาษาศาสตร์ หรือนักอรรถศาสตร์ให้ความสนใจ อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาทางปรัชญาจะมีผลกระทบต่อภาษาศาสตร์ เช่น การศึกษาของออสติน (Austin, 1962) ในเรื่องทฤษฎีวิัจจนกรรม (Speech Act theories and Performatives) ทฤษฎี Presupposition ของสตรอสัน (Strawson, 1964) และทฤษฎี Implicature ของกริซ (Grice, 1975)

ภาษาและปรัชญาจึงเป็นส่วนของกันและกัน ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ และอรรถศาสตร์ก็เป็นส่วนสำคัญในการเรียนภาษาศาสตร์ เพราะอรรถศาสตร์หรือวิชาว่าด้วยความหมายเป็นหลักสำคัญในการถกเถียงและวิเคราะห์ข้อถกปรัชญา และมีความสำคัญเท่าๆ กับที่อรรถศาสตร์มีบทบาทในศาสตร์อื่นๆ เช่น ตรรกศาสตร์ จิตวิทยา สังคมวิทยา ฯลฯ ซึ่งศาสตร์ต่างๆ ดังกล่าวจะมีความสำคัญในการตอบคำถามเกี่ยวกับการให้ความหมายของภาษาในระดับคำ วลี และประโยค รวมทั้งภาษาที่เป็นอวัจนภาษา

(Non-Verbal Language) ด้วย

ประวัติความเป็นมาและความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาตรรกวิทยากับอรรถศาสตร์

นักปรัชญาหัวเก่าได้ศึกษาอรรถศาสตร์ในขอบเขตที่แคบ เพราะพวกเขาจะทำการศึกษาอรรถศาสตร์ในปัญหาที่เกี่ยวกับ “ความหมาย” (meaning) โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่อ้างถึง (reference) เช่น จะวิเคราะห์ประเด็นปัญหาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ “สิ่งนี้จะเหมือนกับสิ่งนั้นหรือไม่” “อะไรที่ทำให้คนเราทำอย่างนั้นอย่างนี้” “ของสองสิ่งนี้สัมพันธ์กันอย่างไร” ตามประวัติความเป็นมาของการศึกษาอรรถศาสตร์ นักปรัชญาเหล่านี้ได้พยายามที่จะตอบปัญหาต่างๆ โดยการให้ทฤษฎีการรับรู้ (Epistemology) และอภิมหาปรัชญา (metaphysics) เพื่อตอบว่าความหมายคืออะไร และถึงแม้จะตอบได้แล้วคำตอบเหล่านั้นก็ยังไม่กระจ่างชัดจนถึงปัจจุบัน อาทิ การให้ความหมายโดยทั่วๆ ไปของคำนาม คำกริยา คำคุณศัพท์ ฯลฯ การอธิบายและให้ความหมายว่า “สีแดง” หรือ “ความแดง” นั้นเป็นอย่างไร

เมื่อเร็วๆ นี้ นักปรัชญาอรรถศาสตร์ได้พยายามชี้ให้เห็นว่าควรจะมีการประนีประนอมความคิดเรื่องอรรถศาสตร์ของลุดวิก วิทเทินสไตน์ (Ludwig Wittgenstein) ซึ่งเสียชีวิตแล้วในปีค.ศ.1951 กับความคิดของออสติน (John L. Austin) ซึ่งเสียชีวิตในปีค.ศ.1960 ทั้ง 2 คน โดยเฉพาะ Wittgenstein เป็นผู้มีอิทธิพลทางความคิดในเรื่องที่เกี่ยวกับทฤษฎีทางความหมายต่อนักอรรถศาสตร์รุ่นหลังๆ อีกมาก

นักปรัชญาได้เสนอความคิดเกี่ยวกับเรื่องของความหมาย โดยให้เหตุผลในการพิจารณาว่า “ความหมายคืออะไร” ไว้ 2 เหตุผล คือ

1. มีความแตกต่างของความคิดในการให้เหตุผลว่า “ความหมายคืออะไร” ทำให้เกิดการแบ่งแยกความเคลื่อนไหวของปรัชญาออกเป็นหลายแบบ
2. ควรยอมรับเหตุผล 2 ประเด็นในการให้ความหมาย คือ การศึกษาวิชาปฏิบัติศาสตร์ (pragmatism) ตรรกศาสตร์ และภาษาพื้นๆ ที่เรียกว่า ordinary language กับความคิดในการให้ความหมายตามทฤษฎีของ Wittgenstein ซึ่งเป็นทฤษฎีที่เข้าใจยาก และเขาได้อธิบายทฤษฎีนี้ไว้ในบทความเรื่อง Philosophical Investiga-

tions และ Blue and Brown Books

พิจารณาประโยคต่อไปนี้

1. John is either at home or in his office.
2. John isn't at home now.
3. Therefore he (John) is in his office.

ประโยคที่ 3 จะเป็นความจริง ถ้าประโยคที่นำเสนอ 2 ประโยคแรกจริง ลักษณะการสื่อความหมายแบบตรรกวิทยานี้จะเทียบได้กับการศึกษาคณิตศาสตร์ เช่น สูตร $(4+2) \div 2=3$ แต่ถ้าส่วนที่นำเสนอผิดไม่เป็นความจริง ผลลัพธ์ก็จะไม่จริงตามกฎคณิตศาสตร์ ลักษณะเดียวกันนี้อาจเป็นเรื่องความรู้ที่เกี่ยวข้องกับโลก เช่น ประโยค

1. If I am invisible. (ซึ่งประโยคนี้ตามความเป็นจริงของโลกจะเป็นไม่ได้ เพราะหายตัวไม่ได้)

2. Everyone can see me.

ทั้ง 2 ประโยคนี้ไม่เป็นไปตามหลักคณิตศาสตร์ เพราะ “ถ้าฉันหายตัวได้แล้วละก็ ทุก ๆ คนจะมองเห็นฉันได้อย่างไร” แต่ 2 ประโยคนี้อาจจะใช้เป็นเหตุผลในทางตรรกวิทยาได้เช่นเดียวกับประโยค All men are immortal (ทุกคนเป็นอมตะคือไม่ตาย) Socrates is a man. Therefore Socrates is immortal. (โซเครตีสเป็นคน ดังนั้นโซเครตีสจะไม่ตาย) เป็นประโยคที่ถูกต้องตามหลักของตรรกศาสตร์ แต่ไม่เป็นความจริงเกี่ยวกับความจริงของโลก แต่อาจเป็นความจริงได้ ถ้าเป็นความจริงตั้งแต่ 2 ประโยคแรก เช่น All men are mortal. Socrates is a man. Therefore, Socrates is mortal. (ทุกคนต้องตาย โซเครตีสเป็นคน ดังนั้นโซเครตีสจึงต้องตาย) การเขียนประโยคแบบนี้จะคล้ายคลึงกับคณิตศาสตร์และจาก 3 ประโยคดังกล่าวจะพบว่าประโยคสุดท้ายเป็นข้อสรุปของ 2 ประโยคแรก และข้อสรุปนี้ก็ น่าจะถูกต้องใช้ได้ตามเหตุตามผล

แต่ถ้าเปลี่ยนประโยค 2 ประโยคใหม่เป็น

All men are mortal. Socrates is a mortal. Therefore, Socrates is a man (ทุกคนต้องตาย โซเครตีสตาย ดังนั้นโซเครตีสเป็นคน)

ข้อสรุปของประโยคนี้ไม่เป็นความจริงตามกฎของโลก เป็นข้อสรุปที่ผิดเพราะ โขเครติสอาจเป็นชื่อของสัตว์เลี้ยงก็ได้ หรือบางครั้งอาจจะมีประโยคสรุป โดยไม่ต้องมี ประโยคอื่นๆ นำมาก่อนก็ได้ เช่น Jackson is fabulously rich because he is a pop-star (แจ็กสันรวยอย่างมากเพราะเขาเป็นดารายอดนิยม) จากประโยคนี้เราอาจจะ สร้างประโยคในทางตรรกวิทยาโดยมีประโยคเสนอและประโยคสรุปเป็น All pop-stars are fabulously rich. Jackson is a pop-star. Therefore, he is fabulously rich. ส่วนที่เป็นข้อสรุปจึงน่าจะมีข้อความที่เป็นข้อเสนอแรกๆ อยู่ด้วย จึงเป็น All fabulously rich people are pop-stars. ซึ่งลักษณะประโยคสรุปแบบนี้จะไม่เป็นความจริง และจะมีปัญหา โดยจะพบว่า มีประโยคสรุปในลักษณะเดียวกันนี้มาก โดยเฉพาะทางด้านการ เมืองการปกครอง

อย่างไรก็ตาม นักภาษาศาสตร์ได้ให้ความสนใจตรรกวิทยาซึ่งเป็นสาขาเก่าแก่ ของปรัชญา การใช้ตรรกวิทยาในการให้ความหมายส่วนใหญ่จะพบในการใช้ภาษาแบบ ธรรมดา (ordinary language) เช่น การใช้คำสันธาน “and” และ “or” ในการหา เหตุผลที่เชื่อได้ว่าสิ่งที่เราพิสูจน์นั้นถูกต้องตามหลักตรรกศาสตร์ ระบบการพิสูจน์ ความหมายตามแนวตรรกวิทยาจึงเป็นระบบที่ความหมายแต่ละความหมายจะยึด ติดและสัมพันธ์กัน เหมือนความเชื่อมโยงของคณิตศาสตร์ ไม่ใช่การอาศัยการ สังเกตการณ์แบบภาษาธรรมชาติ (natural language) ผลที่ตามมาก็คือ นักภาษา ศาสตร์ควรจะมองเห็นปัญหาในการใช้ภาษาแบบธรรมชาติ เพราะการใช้ภาษาธรรมดา ในทางตรรกวิทยาจะถูกต้องแม่นยำกว่ามาก

ยังมีความแตกต่างระหว่างวิทยาศาสตร์กับปรัชญาที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ ในขณะที่วิทยาศาสตร์คิดเอาเองว่า ความเที่ยงตรงของสมมติฐานต่างๆ วิธีการ และ ผลสรุปทางวิทยาศาสตร์ จะเป็นเช่นนั้นจริงๆ แต่นักปรัชญาที่ทำงานเกี่ยวข้องกับ วิทยาศาสตร์และเรื่องต่างๆ ของโลกอาจมีคำถามเกี่ยวข้องกับพื้นฐานของสิ่งต่างๆ ที่ เขากำลังกระทำอยู่ ความแตกต่างนี้จะไม่เกิดขึ้นในภาษาศาสตร์ เพราะถ้าเป็นการให้ ความหมายของสิ่งใดสิ่งหนึ่งในอรรถศาสตร์ คำอธิบายเพื่อให้ความหมายนั้นๆ จะมี ความหมายในแนวของปรัชญามากกว่าในแนววิทยาศาสตร์ แต่ส่วนที่แตกต่างกันก็คือ

ปัญหาต่างๆ ในแนวทางของปรัชญาจะเป็นปัญหาที่ได้รับการแก้ไขแบบไม่ได้เป็นรูปธรรมเหมือนวิทยาศาสตร์

ความสัมพันธ์ระหว่างอรรถศาสตร์กับสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

นักสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาจะเกี่ยวข้องกับภาษาในฐานะที่สังคมวิทยาและมานุษยวิทยาเป็นส่วนสำคัญในการดำรงชีวิต แสดงพฤติกรรมและจริยธรรม คุณธรรมของคนในสังคม นักภาษาศาสตร์จะตระหนักดีว่า ภาษาจะมีบทบาทสำคัญในชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน นักมานุษยวิทยา 2 คนที่มีบทบาทสำคัญในเรื่องนี้คือ มาลินอฟสกี (Malinowski, 1923, 1949) และ เฟิร์ธ (Firth, 1950, 1957) ทั้ง 2 คน ได้สนใจและพยายามอธิบายความหมายที่เกิดขึ้นในบริบท และเป็นการอธิบายในรูปแบบที่แตกต่างไปจากแนวคิดของนักภาษาศาสตร์และนักปรัชญา

มาลินอฟสกี ได้ให้ความสนใจในการให้ความหมายของคำพูดต่างๆ ที่เขาได้อัดเทปเอาไว้ และต้องนำข้อความเหล่านั้นมาตีความหมาย อาทิ เขาได้อัดเสียงคำสนทนาของคนขับเรือแคนูที่กำลังคุยไม้โอ้วดกันอยู่ ซึ่งมีข้อความว่า “We run front-wood ourselves-we turn we-see companion-ours he-runs rear-wood” ในบริบทที่ มาลินอฟสกีได้ยินในเทปนี้ เขามีความเข้าใจในเวลาต่อมาว่า คำ ‘wood’ หมายความว่า “ใบพายของเรือแคนู” ดังนั้นความหมายของภาษาที่ใช้กันอยู่ น่าจะมีความแตกต่างกันในตอนที่ใช้ และความหมายของคำนั้นซึ่งเป็นคำจากภาษาโบราณหรือภาษาที่เลิกใช้ไปแล้ว ไม่ได้อยู่ในบริบทหรือในสถานการณ์ในช่วงที่ใช้ภาษานั้นๆ อยู่ในปัจจุบัน เขาได้อธิบายว่า ภาษามีใช้กระจกที่ส่องหรือสะท้อนความคิด แต่ภาษาจะเป็นสิ่งที่สะท้อนหรือแสดงการกระทำ หรืออาจเป็นแบบของการกระทำ ภาษาไม่ใช่ “สัญญาณของความคิด” มาลินอฟสกียังได้ให้ความเห็นอีกว่า ภาษามีใช้เป็นเพียงสัญญาณที่ใช้สื่อความหมายเท่านั้น แต่ภาษาจะเป็นแบบอย่าง หรือ เป็นตัวแทนในการประพฤติปฏิบัติ ภาษาแต่ละแบบแต่ละอย่างจะสะท้อนให้เห็นพฤติกรรม หรือความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นคนในสังคมที่มีความเจริญ หรือคนในสังคมที่ด้อยความเจริญ หรือเป็นพวกคนป่า มาลินอฟสกีได้สรุปว่า ภาษาที่เขา กำลัง

นำมาวิเคราะห์อยู่นี้เป็นภาษาโบราณที่ใช้กับมนุษย์ในสมัยก่อน จึงมีความลำบากในการแปลความหมาย เพราะการแปลความจะขึ้นอยู่กับธรรมชาติของภาษาแต่ละภาษาที่มีความแตกต่างกัน และการแปลความที่ต้องดูจากการกระทำหรือพฤติกรรมของผู้ใช้ภาษาจะยิ่งสำคัญมาก ในประเด็นนี้ พามเมอร์ (F.R.Palmer : Semantics 1953 : 52) ได้กล่าวว่า มาลินอฟสกีได้เข้าใจผิด เพราะถึงแม้จะมี “คนเถื่อน” ผู้ซึ่งขาดความรู้และทักษะของพวกที่เจริญแล้วทั้งหลาย ก็มีได้หมายความว่า ภาษาของพวกเขาเหล่านั้นจะต้องเป็น “ภาษาเถื่อน” ไปด้วย เพราะถึงแม้ภาษาเหล่านั้นจะไม่ได้มีคำที่มีความหมายแสดงสังคม อุดสาหกรรมสมัยใหม่ แต่ก็อาจจะสะท้อนให้เห็นความกระตือรือร้น ความขยันขันแข็งของคนในสังคมนั้น ๆ ซึ่งมีใช้ธรรมชาติที่ล้ำสมัยและป่าเถื่อนของภาษา เพราะคำศัพท์ต่างๆ ที่มีอยู่ในภาษา “ที่บริสุทธิ์” จะไม่ถูกตัดสินว่าเป็นภาษาที่ล้ำสมัยหรือป่าเถื่อนมากกว่าอีกภาษาหนึ่ง พามเมอร์มองว่า ข้อสรุปของมาลินอฟสกี และคนอื่นๆ ที่มีความเห็นคล้ายกันกับมาลินอฟสกีเป็นข้อสรุปที่ผิดพลาด เพราะในความเป็นจริง ภาษาที่มีความแตกต่างกันในโครงสร้างของภาษาต่างหากที่เป็นสาเหตุทำให้การแปลความหมายยากลำบากและเกิดปัญหา มิใช่เป็นเพราะภาษาหนึ่งล้ำหลังกว่าภาษาอื่นๆ จึงทำให้การแปลความยากและเกิดปัญหา

การวิจัยของนักสังคมวิทยาและมนุษยวิทยาอีกเรื่องหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับ ภาษาศาสตร์ คือ ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันของการใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวพันกันที่ญาติ (kinship terms) ในภาษาและสังคมต่างๆ จะเห็นการใช้ทฤษฎีการแยกส่วนประกอบของคำที่ให้ ความหมายถึงความเกี่ยวพันกันที่ญาติ เช่น ในภาษาสเปน คำที่มีความหมายเป็นญาติเพศหญิงจะลงท้ายด้วยปัจจัย-a และถ้าเป็นญาติเพศชาย จะลงท้ายด้วยปัจจัย-o เช่น

tio	= uncle	tia	= aunt
hejo	= son	heja	= daughter
abuelo	= grandfather	abuela	= grandmother
hermano	= brother	hermana	= sister

ลักษณะการเปลี่ยนปัจจัยท้ายคำเพื่อแสดงความเกี่ยวพันกันที่ญาติที่แสดงเพศ

หญิง-เพศชายเช่นนี้จะไม่เกิดในภาษาอังกฤษ ถึงแม้จะมีคำศัพท์บางคำที่มีความแตกต่างในการเติมปัจจัยเพื่อแสดงเพศธรรมชาติก็ตาม เช่น actor → actress, duke → duchess, baron → baroness แต่คำในภาษาอังกฤษจะไม่มีลักษณะการเติมปัจจัยเพื่อแสดงเพศในความหมายของคำที่แสดงความ เกี่ยวพันฉันท์ญาติ

ความสัมพันธ์ระหว่างอรรถศาสตร์ (หรือภาษาศาสตร์) กับจิตวิทยา

ความสัมพันธ์ระหว่างภาษาศาสตร์กับจิตวิทยา ยังมีความเกี่ยวพันกันมากและสำคัญยิ่ง ทำให้เกิดการค้นคว้าศึกษาวิจัยในสาขาจิตวิทยาภาษาศาสตร์ (Psycholinguistics) เพราะการใช้วิธีการทางจิตวิทยาในการศึกษาภาษาจะช่วยให้เข้าใจภาษาได้ทั้ง 2 สถานภาพ คือในฐานะผู้ใช้ภาษา (production) และในฐานะฝ่ายรับรู้ (reception) โดยมีไวยากรณ์เป็นผู้ทำให้เกิดความหมายขึ้น

Leonard Bloomfield ปรมาจารย์ทางภาษาศาสตร์ เป็นผู้ศึกษาภาษาในแนวของวิทยาศาสตร์ และเป็นผู้สังเกตความเป็นไปของภาษาโดยผ่านพฤติกรรมของมนุษย์ เขาได้สร้างทฤษฎีพฤติกรรม (Behaviorism) ในปีค.ศ.1933 โดย Bloomfield ได้ให้ความหมายของภาษาว่าเป็น “...situation in which the speaker, utters it and response it call forth in the hearer (F.R.Palmer,56)”

อย่างไรก็ตาม ภาษาจะเกิดขึ้นได้เมื่อบุคคลที่ใช้ภาษาเกิดมีความต้องการที่เรียกกันว่าเป็นสิ่งกระตุ้น (stimulus) แล้วจะนำมาสู่การตอบโต้ (reaction หรือ response) เช่น เมื่อเราเข้าไปในร้านอาหาร และรู้สึกกระหายน้ำ ก็จะเรียกพนักงานเสิร์ฟมาสั่งโดยพูดว่า May I have a glass of water? ถ้าพนักงานเสิร์ฟสามารถเข้าใจภาษาได้ ก็จะนำเครื่องดื่มมาให้

ความกระหายคือ stimulus

การพูดประโยค May I have a glass of water? เป็น reaction (r) ที่ออกมาหลังจากเกิด stimulus

ประโยค May I have a glass of water? เป็น reaction แล้วยังเรียกว่าเป็น ,linguistic stimulus (S) และการที่พนักงานเสิร์ฟนำเอาเครื่องดื่มมาให้ก็จะเป็น

reaction (R)

สามารถเขียนเป็นสัญลักษณ์ได้ดังนี้

$S \rightarrow r \dots S \rightarrow R$

ดังนั้น $S \rightarrow r =$ จะมีบุคคลเกี่ยวข้องเพียง 1 คน

$S \rightarrow R =$ จะมีบุคคลเกี่ยวข้อง 2 คน คือผู้พูดและผู้ฟัง

ในสถานการณ์แบบนี้จะมีสิ่งที่เกี่ยวข้อง 3 ประการคือ 1 ผู้พูด 2 ผู้ฟัง 3 การสื่อความหมายระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง

นักจิตวิทยามีความเห็นว่ คำพูดที่ผู้พูดพูดนั้นเป็นสมมุติฐาน (symptom) และผู้ฟังคิดว่าคำพูดนั้น ๆ เป็นสัญญาณ (signal) ที่ทำให้ผู้ฟังต้องกระทำบางสิ่งบางอย่าง ดังนั้นการสื่อความหมายซึ่งกันและกันด้วยคำพูด May I have a glass of water? จึงเป็นสัญลักษณ์ (symbol) ซึ่งเป็นสัญญาณที่ผู้พูดต้องการจะสื่อให้ผู้ฟังเข้าใจในสิ่งที่เขาต้องการ

โดยสรุป การที่ผู้พูดพูดประโยค May I have a glass of water? แล้วพนักงานนำน้ำมาให้ แสดงว่าเขาสามารถเข้าใจสิ่งที่ผู้พูดพูด Bloomfield ได้อธิบายว่า การที่ผู้พูดพูดประโยค I'm hungry. หรือ May I have a glass of water? อาจจะไม่ได้อธิบายความว่าผู้ที่พูดประโยคนี้ “หิว” หรือ “กระหายน้ำ” จริงๆ แต่อาจจะเป็นคำพูดของเด็กที่อแงไม่ยอมนอนหรือไม่อยากทำการบ้าน จึงพูดเปลี่ยนเป็นเรื่องอื่นก็ได้

โดยสรุป Bloomfield นักภาษาศาสตร์ที่ทำการศึกษาภาษาตามแนววิทยาศาสตร์ได้รับอิทธิพลจากนักจิตวิทยา กลุ่ม Behaviorists และได้นำวิธีการทางจิตวิทยา มาอธิบายความหมายของภาษาโดยใช้ทฤษฎี Stimulus-Response ทำให้ความหมายที่เกิดจากภาษามีสาเหตุของการเกิดและอธิบายได้อย่างมีเหตุผลเทียบเคียงได้กับหลักการทางวิทยาศาสตร์อื่นๆ แต่การอธิบายความหมายตามหลักวิทยาศาสตร์นี้จะประสบปัญหาในการอธิบาย เพราะความหมายจะไม่ใช้สิ่งที่คงที่ที่จะใช้กฎเกณฑ์มาใช้วิเคราะห์ความหมายได้ การใช้หลักการทางจิตวิทยาของกลุ่ม Behaviorists จึงประสบกับปัญหาต่างๆ มากมาย ความหมายในความคิดของ Bloomfield จึงเป็นความหมายที่เกิดขึ้นจากความจำเชื่อมโยง (concept) ระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับเสียงในภาษา เช่น

รู้ความหมายของคำ “บ้าน” “สีดำ” เป็นต้น

ความสัมพันธ์ระหว่างอรรถศาสตร์กับภาษาศาสตร์

เราสามารถกล่าวได้ว่าอรรถศาสตร์เป็นส่วนประกอบส่วนหนึ่งของภาษาศาสตร์ เหมือนกับสัทศาสตร์และไวยากรณ์ หรืออาจพูดได้ว่าภาษาศาสตร์เป็นส่วนประกอบที่อยู่ปลายสุด ปลายด้านหนึ่งคือสัทศาสตร์ และอีกด้านหนึ่งคืออรรถศาสตร์ มีไวยากรณ์ เป็นองค์ประกอบอยู่ตรงกลาง และถ้า “ภาษา” คือการสื่อสารอย่างเป็นระบบมีกฎเกณฑ์ ภาษาก็จะมีข่าวสาร (ความหมาย) ที่มาในรูปของสัญญาณ ซึ่งอาจเป็นสัญญาณที่เกิดจากเสียง หรือเกิดจากอักขระ หรืออักษรที่มีระบบกฎเกณฑ์ แต่ไม่ใช่สัญญาณแบบไฟจราจร ซึ่งเป็นสื่อที่ให้ความหมายเหมือนกัน แต่ไม่ใช่ภาษา หรือ ภาษาสัตว์ เช่น ภาษาของลิง นก สามารถส่งเสียงเพื่อสื่อความหมายบอกอันตราย แสดงความหิว แสดงอารมณ์รัก โกรธได้ แต่เป็นเพียงสื่อความหมายได้ในระดับหนึ่งเท่านั้น จะไม่สามารถบอกรายละเอียด ไม่มีระบบ ไม่มีกฎเกณฑ์ ไม่มีหน่วยเสียงสระ พยัญชนะ ไม่มีระบบคำ ซึ่งเรียกภาษาของลิงและนกว่า “ภาษาสัตว์”

ภาษาจึงเป็นสัญญาณที่ใช้ในการสื่อสารที่มีระบบมีกฎเกณฑ์ และเราจะนำเอา ระบบอื่นๆ มาเปรียบเทียบให้มีความเหมือนหรือคล้ายกับภาษาไม่ได้ เพราะ “ภาษา” มิได้เป็นเพียง “ข่าวสาร” หรือ “สาระ” เท่านั้น แต่หน้าที่ส่วนหนึ่งของภาษาจะมีความเกี่ยวข้องกับกลุ่มสังคมด้วย อีกประการหนึ่ง ทั้ง “สัญญาณ” และ “ข่าวสาร” จะมีความซับซ้อนในตัวเอง และยิ่งถ้าดูความสัมพันธ์ของตัวสัญญาณ (เสียง, อักษร) กับ ตัว “ข่าวสาร” ก็ยิ่งจะมีความซับซ้อนมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ ภาษามนุษย์จึงมีความแตกต่างกันในชนิดหรือประเภทมากกว่าระดับความแตกต่างของภาษาสัตว์หรือภาษาอื่นๆ ประการสุดท้าย เป็นการยากยิ่งที่จะต้องตีความหมายของข่าวสารนั้นจากสัญญาณให้ ถูกต้องได้ว่า “สาร” นั้น มีความหมายแท้จริงว่าอย่างไร เพราะในระบบการสื่อสารแบบอื่น “ข่าวสาร” จะถูกวิเคราะห์ความหมายโดยอิสระโดยใช้ภาษา เช่น ในภาษาอังกฤษ “red” ในความหมายของระบบจราจร จะมีความหมาย “stop”

นักอรรถศาสตร์สมัยก่อน (Traditional Semanticist) ไม่ได้ค้นคว้าหาความ

หมายโดยตรง แต่นำความหมายไปใช้ในการให้คำจำกัดความคำต่างๆ เช่น คำนาม คำกริยา คำคุณศัพท์ ฯลฯ หรือนำความหมายไปบรรยายส่วนต่างๆ ที่ทำหน้าที่ทางไวยากรณ์ เช่น การเรียงคำ ความสัมพันธ์ระหว่างประธานกับคำกริยา การทำหน้าที่ของคุณศัพท์ ในการขยายคำนาม เป็นต้น เรียกได้ว่า ใช้ความหมายเป็นหลักในการอธิบายภาษา เช่น การอธิบายว่า “ประธาน” คือผู้กระทำ “กรรม” คือผู้ถูกกระทำ ในสมัยโบราณยังไม่มีผู้ใดหยิบยก คำว่า “ความหมาย” มาอธิบายว่า “ความหมายคืออะไร” “ความหมายประกอบขึ้นด้วยอะไร” และ “ความหมายเกิดขึ้นได้อย่างไร”

ในปัจจุบันจะศึกษาภาษาศาสตร์ในแนววิทยาศาสตร์ ซึ่งการศึกษาวิทยาศาสตร์ จะต้องมีการทดลอง มีความเป็นไปได้ มีการทดสอบและพิสูจน์ความจริง การปฏิบัติการแบบนี้จะเห็นได้ชัดเจนในการศึกษาวิทยาศาสตร์ เราจะต้องสังเกตว่าอะไรกำลังเกิดขึ้น อาทิ การสังเกตฟังการออกเสียงสระ พยัญชนะ แล้วสามารถบรรยายการทำงานของอวัยวะในการออกเสียง แต่การศึกษาวิทยาศาสตร์แบบนี้ซึ่งเป็นแนวเดียวกับการศึกษาวิทยาศาสตร์โดยทั่วไป จะไม่สามารถนำมาพิสูจน์ได้ในการศึกษาอรรถศาสตร์

ปัญหาในการศึกษาอรรถศาสตร์อีกอย่างหนึ่งก็คือ ความหมายอาจเกิดขึ้นไม่คงที่ จะเปลี่ยนไปได้ขึ้นอยู่กับผู้ใช้ภาษานั้น หรือจะพูดอีกอย่างหนึ่งก็คือ ความหมายจะขึ้นอยู่กับผู้พูด ผู้ฟัง และบริบทแต่ละบริบท (context) ดังนั้น ถ้าภาษาศาสตร์เป็นวิทยาศาสตร์ ภาษาศาสตร์จะเกี่ยวข้องกับเรื่องต่างๆ ไป ไม่ใช่เฉพาะเรื่อง จากเหตุผลนี้จึงพอสรุปได้ว่า ระบบและกฎเกณฑ์ของภาษาจะมีความแตกต่างจากระบบของผู้พูดและผู้ฟัง จริงๆ แล้ว เรายังไม่พบปัญหาที่แท้จริง ซึ่งเป็นปัญหาระหว่างกฎไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ กับการใช้ภาษาและการพูดภาษาที่ผิดไวยากรณ์ บางทีเมื่อพูดอะไรไปแล้ว เราลืมว่าเราได้พูดอะไรออกไป และทำอะไรผิด เพราะมืออยู่บ่อยครั้งที่บางคนใช้ภาษาได้ดี พูดภาษาได้ถูกต้อง ออกเสียงสระพยัญชนะชัดเจน แต่เมื่อเวลาดื่มเหล้า ดื่มเบียร์ กลับออกเสียงผิดๆ พูดไม่ชัด ความแตกต่างแบบนี้ Noam Chomsky ได้กล่าวไว้ในเรื่องของ Competence และ Performance

บางครั้ง “ความหมาย” ตามความเข้าใจของคนๆ หนึ่ง อาจจะแตกต่างไปจาก “ความหมาย” โดยทุกๆ ไป เรื่องนี้จะเห็นได้ชัดเจนในการเรียนวรรณคดี เพราะบาง

ครั้งผู้อ่านวรรณกรรมอาจจะตีความแตกต่างไปจากผู้ประพันธ์ หรือในการวิเคราะห์ คนไข้โรคจิตของจิตแพทย์ ในบางครั้งคนไข้โรคจิตคนหนึ่งอาจไม่สามารถใช้ภาษาได้ เหมือนคนอื่นๆ

อย่างไรก็ตาม บางครั้งความหมายของคำและประโยคอาจมีความแตกต่างกับความหมายที่เกิดขึ้นในสถานการณ์พิเศษเฉพาะ ความแตกต่าง 2 ประการนี้จะศึกษาในเรื่องการให้ความหมายตามภาษา กับการนำภาษาไปใช้ ซึ่ง 2 เรื่องนี้จะเป็นหัวข้อสำคัญที่นักภาษาศาสตร์และนักปรัชญาจะต้องร่วมกันพิจารณา ซึ่งบางครั้งเราจะศึกษาเรื่องนี้ในการศึกษาอรรถศาสตร์ (Semantics) และปฏิบัติศาสตร์ (Pracmatics) ในหนังสือ “Semantics” ของ จอห์น ลีออนส์ (John Lyons) ได้กล่าวถึงความแตกต่างของความหมายของภาษากับการนำภาษาไปใช้ โดยเฉพาะในหัวข้อความหมายตาม Sentence meaning และ Utterance meaning ซึ่งเป็นการพูดโดยใช้ภาษา แต่มีความหมายเป็นอย่างอื่น ไม่ใช่ความหมายตามภาษาที่ใช้ เช่น พูดว่า He is very clever. แต่มีความหมาย He is not very clever. โดยการใส่ทำนองเสียง และการขยิบหู ขยิบตา เป็นต้น